T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31649

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i (TFÖPÖ), t?p fakültesi ö?rencilerinin resmi müfredat?n ötesinde, e?itim süreçleri boyunca edindikleri gayri resmi de?erleri, tutumlar? ve pratik becerileri sistematik olarak ölçmek amac?yla 2009 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin bilimsel dü?ünme yeterlilikleri, hekimlik mesle?ine dair edindikleri pratik beceriler ve mesleki prestij alg?s? gibi alanlardaki örtük ö?renimlerini de?erlendirmektedir.

Geli?tirme tipi bir ölçek olan TFÖPÖ, toplam 25 maddeden olu?makta ve ö?rencilerin yan?tlar?n? 5'li Likert format?nda derecelendirmektedir. Ölçe?in psikometrik analizleri sonucunda yedi temel alt faktörde grupland??? tespit edilmi?tir, bu da t?p e?itimindeki örtük program?n çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Örtük Program, T?p E?itimi, Psikometrik Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i, Hekimlik Becerileri.

Yazarlar

?lker Ercan, Selahattin Yüksel, Gülay Özkaya, Güldal Ocako?lu, A?k?n Yüksel, Yakup Uncu.

Amaç

T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i'nin temel amac?, t?p fakültesi ö?rencilerinin e?itim ortam?nda deneyimleyerek veya gözlemleyerek kazand?klar?, resmi ders planlar?nda yer almayan bilgi, de?er ve tutumlar? standardize edilmi? bir araçla ölçmektir. Bu ba?lamda, ölçek, ö?rencilerin hekimlik mesle?ine dair edindikleri pratik bilgileri, mesleki kültürü ve etik anlay??? ne ölçüde içselle?tirdiklerini belirlemeyi hedefler.

Ölçek, t?p e?itiminin kalitesini de?erlendirme ve özellikle müfredat geli?tirme çal??malar?na bilimsel verilerle katk? sa?lamak amac?yla tasarlanm??t?r. Örtük program?n ö?renci alg?lar? üzerindeki etkilerini nicel verilerle ortaya koyarak e?itimcilerin, program?n planlanmam?? sonuçlar?n? yönetmesine ve ö?rencilerin geli?im alanlar?na odaklanmas?na olanak tan?r.

Yap?

Ölçek, t?p fakültesi ortam?nda ö?rencilerin deneyimledi?i Örtük Program yap?s?n? ölçmektedir. Örtük program, yaz?l? ve planlanm?? müfredat?n aksine, fakültenin kültürü, sosyal etkile?imler, ö?retim üyelerinin rol model olarak sergiledi?i davran??lar ve kurumsal normlar arac?l???yla

ARABPSYCHOLOGY.COM

aktar?lan de?erler ve normlar bütünüdür. Bu yap?, hekim adaylar?n?n mesleki kimlik geli?imi ve hasta bak?m?na yönelik tutumlar?n?n ?ekillenmesinde kritik bir rol oynamaktad?r.

TFÖPÖ, bu karma??k yap?y? yedi temel alt faktör (boyut) üzerinden incelemektedir. Bu faktörler, ö?rencilerin bilimsel metodolojiye olan yakla??mlar?ndan, hastalarla ileti?im becerilerine ve mesleki statü alg?s?na kadar geni? bir yelpazeyi kapsamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin t?p fakültesinde geçirdikleri süre zarf?nda kazand?klar? mesleki ve ki?isel geli?im ç?kt?lar?n? de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda öncelikle **yap? geçerlili?i** incelenmi?tir. Yap?sal boyutlar?n belirlenmesi amac?yla aç?klay?c? faktör analizi teknikleri kullan?lm?? ve faktörlerin birbirinden ba??ms?z yap?lar olu?turmas?n? sa?lamak için dik döndürme yöntemlerinden **Varimax döndürme yöntemi** tercih edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru temsil etti?ini göstermektedir.

Faktör say?s?n?n belirlenmesinde temel kriter olarak, istatistiksel analizlerde yayg?n olarak kullan?lan **özde?eri (eigenvalue) 1'den büyük olma kriteri** esas al?nm??t?r. Ayr?ca, ölçek maddeleri aras?ndaki ili?kilerin yönü ve gücü **Pearson ili?ki analizi** ile test edilmi?tir. Tüm istatistiksel anlaml?l?k s?namalar?nda kabul edilen anlaml?l?k düzeyi $\alpha=0.05$ olarak belirlenmi?tir, bu da sonuçlar?n %95 güven düzeyinde anlaml? oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i'nin güvenirli?i, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirilen 25 maddelik ölçe?in tamam? için hesaplanan **Cronbach Alfa güvenirlik katsay?s?** 0.8945 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen örtük program yap?s?n? yüksek düzeyde tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ölçek maddeleri yedi faktörde grupland?r?lm?? olup, alt ölçeklerin iç tutarl?l?k katsay?lar? da ayr?ca incelenmi?tir. Bu alt ölçeklerin güvenirlik katsay?lar? 0.53 ile 0.85 aral???nda de?i?mektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in genel yap?s?n?n güçlü bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu, alt boyutlarda ise kabul edilebilir düzeyden yükse?e de?i?en bir güvenirlik sundu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i, psikometrik geli?tirme a?amas? sonras?nda 25 maddeden ve yedi farkl? alt boyuttan (faktörden) olu?an bir yap?ya sahiptir. Yap? geçerlili?i çal??malar?nda Varimax döndürme tekni?i kullan?lm?? ve özde?eri 1'den büyük olan faktörler dikkate al?nm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu yedi faktör, t?p fakültesi ö?rencilerinin örtük program deneyimlerinin farkl? ve önemli yönlerini temsil etmektedir.

Faktörler ve içerdikleri madde say?lar? ile birlikte temsil ettikleri yap?lar a?a??da listelenmi?tir:

Bilimsel dü?ünme, tart??ma ve ara?t?rma becerisi (6 madde): Bilimsel metodolojiye ve ele?tirel dü?ünmeye yönelik kazan?mlar.
Stajlar?n faydas? (5 madde): Hastalarla ve yak?nlar?yla ileti?im kurma gibi pratik ve sosyal becerilere yönelik kazan?mlar.
Hekimlik becerileri (3 madde): Hasta muayenesi s?ras?nda zaman yönetimi gibi profesyonel uygulamalara dair ö?renilenler.
Hekimlik prestiji (3 madde): Mesle?in toplumdaki statüsü ve ikna edici ileti?im gereklili?i alg?s?.
Ö?retim elemanlar?n?n objektifli?i (3 madde): Ö?retim elemanlar?n?n tutum ve davran??lar?n?n mesleki statü üzerindeki etkisi.
Kararl?, azimli ve sistematik olunmas? (2 madde): Etkili ve planl? çal??ma al??kanl?klar?n?n önemi.
Ezbercili?in olmamas? (3 madde): S?nav sisteminin ezber yerine ak?l yürütmeyi te?vik etme düzeyi alg?s?.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: T?p Fakültesi Ö?rencileri (Medical Faculty Students)

Age Group: Genellikle 18-25 Ya? Aras? Üniversite Ö?rencileri

Population Details: T?p e?itimi almakta olan üniversite ö?rencileri. Ölçek, t?p e?itiminin farkl? a?amalar?ndaki ö?rencilerin deneyimlerini ölçmek için uygundur.

Test Methodology: Ölçek, 25 maddeden olu?ur ve yan?tlar 5'li Likert tipi derecelendirme ile toplan?r (1= hiç kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum). Yüksek puanlar, örtük program?n ilgili boyutlar?nda daha güçlü bir ö?renme deneyimi alg?s?n? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Örtük Ö?renme, T?p Fakültesi, Cronbach Alfa, Varimax Döndürme, T?bbi E?itim, Ölçek Geli?tirme, Mesleki Geli?im.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Yay?n tarihi olan 2009 itibar?yla ORCID kullan?m? yayg?n de?ildi.)

Affiliation Email addresses: ercan@uludag.edu.tr (Sorumlu Yazar ?lker Ercan'?n ileti?im adresi)

Correspondence Address: Sorumlu yazar ?lker Ercan.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2009 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar ?lker Ercan ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Telif haklar? ve ticari kullan?m ko?ullar? için yazarlar?n ba?l? oldu?u kurumlar?n etik ve yay?n kurallar? geçerlidir.

Kaynaklar

Ercan, ?., Yüksel, S., Özkaya, G., Ocako?lu, G., Yüksel, A. ve Uncu, Y. (2009). T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Cerrahpa?a T?p Dergisi, 40*(3), 81-87. doi:10.2399/ctd.09.81

Ölçe?in orijinal PDF döküman? ve detaylar?na ?u ba?lant?dan ula??labilir: tip-fakultesi-ortuk-program-olcegi-toad.pdf.

T?p Fakültesi Örtük Program Ölçe?i Maddeleri

Ölçekte 25 madde ve yedi faktör bulunmaktad?r. (A?a??da her faktörden örnek bir madde verilmi?tir.)

Bilimsel dü?ünme, tart??ma ve ara?t?rma becerisi (6m): Bilimsel dü?ünme ve tart??may? ö?rendim.
Stajlar?n faydas? (5m): Hastalarla ve hastan?n yak?nlar?yla iyi ileti?im kurabilmeyi ö?rendim.
Hekimlik becerileri (3m): Hekimlerin hasta muayenesi s?ras?nda zamanlar?n? idareli kullanmalar? gerekti?ini ö?rendim.
Hekimlik prestiji (3m): Hekimlikte bilmek kadar ikna edici konu?man?n da gerekli oldu?unu ö?rendim.
Ö?retim elemanlar?n?n objektifli?i (3m): Hekimli?in toplum için statüsü yüksek ve geçerli bir meslek oldu?unu ö?rendim.
Kararl?, azimli ve sistematik olunmas? (2m): Planl? ve kontrollü ders çal???lmas? gerekti?ini ö?rendim.
Ezbercili?in olmamas? (3m): S?nav sorular?nda ö?rencilerden dü?ünme ve ak?l yürütmelerinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

istendi?ini, ezber bilgilerin istenmedi?ini anlad?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM